

Predikan på
Andra söndagen efter trefaldighet
Täby kyrka, den 17 juni 2023

Texter: Domarboken, kapitel 6, vers 7 – 16, Första Korinthierbrevet, kapitel 1, vers 36 – 31 och Markusevangeliet, kapitel 2, vers 13 – 17

Av Michael Öjermo, kyrkoherde

När jag växte upp var dofterna starkare än nu. Hemma hos mina släktingar Ester och Gideon luktade köket av kokkaffe, eld från vedspisen och tobak. Ester och Gideon var gamla människor, födda i slutet av 1800-talet. Gideon hade varit sjöman och bar en tatuering på ena handen. Han blev gaddad som ung i Köpenhamn. Längre bort i världen kom han inte på vedskutan där han var matros. Men den där tatueringen var ändå exotisk och lite skrämmande. Det var inte så många andra som bar tatueringar när jag var liten. Tatueringar hittade man på sjömän och gamla fångar som suttit inne. Min släkting Gideon var alltså lite skrämmande.

Skrämmande är också Gideon i Domarboken som min släkting fått sitt namn av. Här kommer en snabb bakgrund till vem Gideon var.

Sedan Mose fört folket från slaveriet i Egypten under ökenvandringens fyrtio år och sedan Josua till sist erövrade det heliga landet så ville inte folket ha någon ledare. Mose och Josua hade gjort bra ifrån sig. Inte tu tal om saken. Men Israels folk ville vara en teokrati. Folket ville inte ledas av någon mänsklig ledare. Folket ville ledas direkt av Gud. De ville vara en teokrati. Men teokratier är inte helt lätta att få ordning på. Gud ger sig inte alltid tillkänna och inte på något vidare tydligt sätt. Så när främmande makter hotade Israel blev goda råd dyra. Man införde domare. Domare var ett slags tillfälliga hövdingar som fick leda landet under anfallskrig. Sen skulle makten återgå direkt till Gud. Så var tanken. Domarboken i den hebreiska bibeln innehåller rafflande berättelser om några av de här domarna.

Kommer ni ihåg berättelsen om Gideon? Redan innan de otäcka midjaniterna anföll såg Gideon till att ordna med förnödenheter. Han tröskade vete i vinpressen. Då slapp man få säden bränd på åkrarna. Det gällde att få undan säden i säkra förråd. Ner i vinpressen och sen tröskade man fram sädeskornen så fort man kunde och gömde i enorma lerkrukor.

När sedan själva kriget började så var midjaniterna "som en svärm gräshoppor, och deras kameler var oräkneliga som sandkornen på havsstranden" (Domarboken, kapitel 7, vers 12). Men Gideon uppbyggde ändå inte någon jätteamé för att försvara Israel. Han var en militärt erfaren ledare. Han tog blott med sig trehundra man. Var och en av de trehundra fick en basun, en liten lerkruka och en fackla. På natten omringade Gideon fiendernas stora läger med sina trehundra man. De gömde de tända facklorna i sina lerkrukor. Plötsligt och på Gideons order slogs trehundra lerkrukor sönder. Facklorna lyste upp nattmörkret och Gideons män stötte samtidigt i sina basuner. Midjaniterna blev så rädda att de sprang hit och dit och drog svärd mot varandra. Några få lyckades fly. Gideon och hans män behövde knappt döda en enda fiende. Midjaniterna tog helt enkelt livet av varandra.

Allt det här låter som en spännande krigsfilm. Men vi läser texten om hur Gud kallar Gideon den här söndagen som bär rubriken "Kallelsen till Guds rike". Och dessutom läser vi den här

texten när Rysslands anfallskrig mot den självständiga staten Ukraina pågått i exakt 480 dagar. Ska vi då läsa berättelsen om Gideon som en uppmaning att beväpna oss och döda fiender vid behov. Eller ska vi läsa berättelsen om Gideon i ljuset av berättelsen om Jesus?

Då ska jag säga en viktig sak om bibeln och kyrkan. Vi kristna i den tradition Svenska kyrkan står i tror på Jesus Kristus, inte på bibeln. Inte i den meningen att bibeln skulle vara bokstavligt sann ner till varje kommatecken. Vi kristna i den tradition Svenska kyrkan står i anser inte heller att hela bibelns alla texter är normerande för våra liv, alltså innehåller regler vi ska följa. Så här står det i vår kyrkoordning: "Kyrkans tro innebär en grundläggande tillit till Gud och bygger på Guds väldiga handlingar, som är omvittnade i Bibeln och möter människorna i deras liv". Bibeln vittnar om Guds väldiga handlingar. Men det är Gud vi tror på, Gud vi följer, Gud vi ber till och Gud vi hämtar våra livsregler ifrån.

Så nej, vi ska inte ta berättelsen om Gideon som en uppmaning att välja oss en stark militär ledare som självständig diktator, även om Sverige behöver rusta upp eftersom säkerhetsläget i vårt närområde förändrats. För vi ska läsa berättelsen om Gideon i ljuset av berättelsen om Jesus. Det är skillnad mellan den hebreiska bibelns berättelser och de berättelser vi har om Jesus Kristus. Och vi kristna vi följer Jesus av Nasaret, hans exempel och hans föredöme. Och han bjöd in folk. Han kallade människor "from every walk of life" till Guds rike. Rika, fattiga, intellektuella och utbildade, män och kvinnor, judar och greker och allehanda andra. Jesus gjorde ingen skillnad. Så när Jesus fick se Levi, Alfaios son sitta utanför tullhuset sa han: "Följ mig!". Konsekvenserna lät inte vänta på sig. När Paulus några årtionden senare skriver sitt första brev till församlingen i Korinth är den både mångreligiös och mångkulturell. "Tänk på när ni blev kallade:", skriver Paulus, "inte många var visa i världslig mening, inte många var mäktiga, inte många förnäma". Paulus skriver att de kristna i Korinth var dåraktiga för världen. Men det gick ju bra ändå. Kristendomen spreds med väldig kraft över världen och här sitter vi, dåraktiga eller inte, i Täby tvåusen år senare och vi väljer att följa Jesus vi också. För vi är kallade. Vi som sitter här idag är kallade till Guds rike.

Men kallade? Det är väl bara präster och sjuksköterskor? Inte alls. Martin Luther lärde oss att vi varje dag går i Guds kall – i vårt *Beruf* – eftersom vi fått en kallelse av Gud – *Berufung*. Det är i våra vanliga liv och i våra vanliga uppgifter som vi är satta att utföra Guds väldiga handlingar. Gud är inte kyrklig. Gud verkar i den värld han skapat åt oss. Och i denna värld har vi viktiga uppgifter. Vi har alla ett kall.

När jag växte upp var dofterna starkare än nu. Hemma hos mina släktingar Ester och Gideon luktade köket av kokkaffe, eld från vedspisen och tobak. Gideon gick efterhand i land från sin vedskuta, gifte sig med morfars syster Ester och arbetade resten av sitt liv på ett pappersbruk. Han bar en krigares namn. Men det var i sitt kall som pappersbruksarbetare som han fullföljde Guds kallelse. Världen behöver kartonger och Gideon såg till att pappersmassan höll rätt temperatur. Det var hans kall i Guds rike. Vilken är din?